

Opening

In 1970 ging een tv-programma van start dat miljoenen mensen anders naar het geloof deed kijken: Hour of Power. Dit is de dag die de Here heeft gemaakt. Laten we ons verheugen. Nog altijd laat Hour of Power een nieuw geluid voor een nieuwe generatie horen. Als je op God vertrouwt, kan niks je tegenhouden. Want wat uw omstandigheden en problemen ook zijn dit moment kan uw uur van kracht zijn.

Samenzang - Joyful, Joyful

Vreugde, vreugde, louter vreugde is bij U van eeuwigheid.
Schepper, die 't heelal verheugt en bron van eeuw'ge vreugde zijt.
Gij, die woont in licht en luister drijf de schaduwen uiteen hij,
die zoekend Doolt in 't duister vindt het licht bij U alleen.
Amen! Amen! Amen!

Welkomstwoord Door Bobby Schuller en Hannah Schuller

Dit is de dag die God heeft gemaakt. Laten wij ons erover verheugen. Hallo en welkom, kerkfamilie. Wat heerlijk dat u er vandaag weer bent. Wij houden van jullie. Zoals Helen Keller zei: Alleen richt je niet veel uit maar samen kunnen wij zo veel. Dank u dat u er bent. Amen. We beginnen met gebed. De preek gaat over je vijanden liefhebben, degenen die grof, onvriendelijk tegen ons zijn. Wij vragen God hun harten te openen.

Gebed

Heer, wij komen tot U in Jezus' naam. Velen van ons weten hoe pijnlijk zulke dingen kunnen zijn. U hebt ons lief en wilt niet dat wij ons opzij geschoven of genegeerd voelen. Geef dat wij in zulke gevallen toch met liefde kunnen reageren. Laat ons overstromen van agapè-liefde, liefde voor onze vijanden, voor hen die gemene dingen over ons zeggen. Laat ons leven in uw Koninkrijk overvloeien van uw Heilige Geest. Dat vragen wij U en elk lied dat wij zingen, al wat wij doen, is tot eer van U. Wij hebben U lief. In Jezus' naam, amen.

Geef de persoon naast u een hand en zeg: God houdt van u en ik ook.

Muziek - VOICES OF HOPE ENSEMBLE - "Desert Song"

Dit is mijn gebed in de woestijn als alles in mij zo droog voelt
Dit is mijn bidden in honger en nood: mijn God is de God die voor mij zorgt
Dit is mijn gebed in het vuur, in zwakte, beproeving of pijn
Er is een geloof dat meer waard is dan goud
Dus zuiver mij, Heer, door het vuur Ik zal U lof brengen, lof brengen
Geen wapen tegen mij gesmeed zal stand houden
Ik zal blij zijn en uitroepen: God is mijn overwinning
En Hij is hier en Hij is hier
Mijn leven lang, in ieder getij blijft U mijn God
En heb ik reden tot zingen heb ik reden u te eren
Mijn leven lang, in ieder getij, blijft U mijn God
En heb ik reden tot zingen, heb ik reden u te eren
Ik zal U lof brengen, lof brengen
Geen wapen tegen mij gesmeed zal stand houden
Ik zal blij zijn en uitroepen: God is mijn overwinning

En Hij is hier en Hij is hier

Schriftlezing - Kolosenzen 3:22-25 door Hannah Schuller

Ter voorbereiding op Bobby's preek lees ik uit Kolosenzen 3.

Slaven, wees in alles uw aardse heren gehoorzaam niet met ogendienst als om mensen te behagen maar oprecht van hart in het vrezen van God. En alles wat u doet, doe dat van harte als voor de Here en niet voor mensen in de wetenschap dat u van de Here als vergelding de erfenis zult ontvangen want u dient de Here Christus. Maar wie onrecht doet, zal het onrecht dat hij gedaan heeft, terugkrijgen. En er is geen aanzien des persoons.

Kerkfamilie, wij streven ernaar ons werk te doen als voor de Here. en onze vijanden lief te hebben, zelfs onze bazen. Amen.

Muziek - Voices Of Hope Ensembl - "You Say"

Ik vecht tegen stemmen in mijn hoofd die zeggen dat ik tekortschiet
Tegen leugens die me zeggen dat ik nooit zal voldoen
Ben ik meer dan alleen de som van mijn hoogte- en dieptepunten?
Vertel me steeds weer wie ik ben, want dat heb ik nodig.
U zegt dat U me liefheeft al voel ik helemaal niks
U zegt dat ik sterk ben terwijl ik denk dat ik zwak ben
U zegt dat U me vasthoudt als ik tekortschiet
En als ik me nergens thuis voel zegt U dat ik van U ben

En ik geloof, ik geloof, wat U over mij zegt
Alles wat ik heb leg ik aan uw voeten voor U, Heer, zijn al mijn nederlagen
En overwinningen voor U, Heer, zijn al mijn nederlagen en overwinningen

U zegt dat U me liefheeft al voel ik helemaal niks
U zegt dat ik sterk ben terwijl ik denk dat ik zwak ben
U zegt dat U me vasthoudt als ik tekortschiet
En als ik me nergens thuis voel zegt U dat ik van U ben

En ik geloof, ik geloof wat U over mij zegt
Ja, ik geloof, ja, ik geloof wat U over mij zegt
Ja, dat geloof ik

Solo - Kevin Rose - "Living Hope"

Hoe diep de afgrond tussen ons in,
Hoe hoog de berg die ik niet kon beklimmen
In wanhoop wendde ik me tot de hemel
En noemde in de duisternis uw naam
En door het donker straalde uw liefdevolle vriendelijkheid
En nam de schaduwen van mijn ziel
Het is volbracht, zo staat geschreven
Jezus is mijn levende hoop
Wie kan zich zulk een genade voorstellen?
Welk hart kan de diepte van uw genade peilen?
De God der eeuwen kwam van zijn troon
Om mijn zonde en schaamte te dragen

Het kruis bevestigt, ik ben vergeven
De Koning der koningen noemt mij zijn kind
Geweldige Verlosser, voor eeuwig de uwe Jezus Christus, mijn levende hoop
Halleluja, prijs Hem die mij heeft bevrijdt Halleluja, de dood heeft zijn greep verloren
U heeft alle ketenen verbroken
Er is redding in uw naam Jezus Christus, mijn levende hoop
Halleluja, prijs Hem die mij heeft bevrijdt
Halleluja, de dood heeft zijn greep verloren
U heeft alle ketenen verbroken er is redding in uw naam Jezus Christus, levende hoop
Toen kwam de morgen die uw belofte bezegelde
Uw dode lichaam kwam weer tot leven
Vanuit de stilte verkondigde de leeuw van Juda
Dat de dood niet het einde is Jezus, aan U is de overwinning
Halleluja, prijs Hem die mij heeft bevrijdt Halleluja, de dood heeft zijn greep verloren
U heeft alle ketenen verbroken, er is redding in uw naam Jezus Christus, mijn levende hoop Jezus
Christus, mijn levende hoop
O God, u bent mijn levende hoop

Koor - "How Great Thou Art"

O Heer, mijn God wanneer ik in verwondering
De wereld zie die U hebt voortgebracht
Het sterrenlicht het rollen van de donder
Heel dit heelal dat vol is van uw kracht
Dan zingt mijn ziel tot U, o Heer mijn God
Hoe groot zijt Gij hoe groot zijt Gij
Dan zingt mijn ziel tot U, o Heer mijn God
Hoe groot zijt Gij, hoe groot zijt Gij
Als ik bedenk hoe God zijn Zoon niet spaarde
Maar Hem deed sterven, dan is 't mij te groot
Dan zingt mijn ziel: hoe groot zijt Gij
Hoe 's hemels Koning stierf voor mij op aarde
Mijn zonde boette door zijn bitt're dood
Dan zingt mijn ziel hoe groot zijt Gij
Dan zingt mijn ziel hoe groot zijt Gij Mijn God, hoe groot zijt Gij
Als Christus komt met majesteit en luister
Brenkt Hij mij thuis hoe heerlijk zal dat zijn
Dan zal ik vol aanbidding voor Hem buigen
En zingt mijn ziel: o Heer, hoe groot zijt Gij
Dan zingt mijn ziel tot U, o Heer mijn God
Hoe groot zijt Gij, hoe groot zijt Gij
Dan zingt mijn ziel tot U, o Heer mijn God
O Heer mijn God, o Heer mijn God
Hoe groot zijt Gij

Proclamatie met Bobby Schuller

Houd uw handen zo, in een ontvangend gebaar, en zeg met mij:

Ik ben niet wat ik doe of wat ik heb.
Ik ben niet wat mensen over mij zeggen.
Ik ben Gods geliefde kind.

Dat is wie ik ben. Dat kan niemand mij afnemen.

Ik hoef me geen zorgen te maken of te haasten.

Ik mag vertrouwen op mijn vriend Jezus en zijn liefde delen met de wereld.

U mag gaan zitten.

Preek - "Heb je vijanden en je baas lief" door Bobby Schuller

Het thema vandaag: Heb je vijanden lief, zelfs je baas. Dit is onderdeel van de Avodah-serie die wij onlangs zijn begonnen. Avodah is het idee dat je werk, je aanbidding en je dienstbaarheid één zijn. In het Hebreeuws is dat allemaal hetzelfde woord. Die taal heeft één woord voor werk, aanbidding en dienstbaarheid. Adam en Eva hebben tot taak de hof te avad en shamar. Avad komt van avodah. Het werk dat Adam en Eva doen in het paradijs is ook eerbeton aan God en dienstbaarheid aan elkaar. In het Engels hebben wij geen woord als avodah. Bij ons is het gescheiden: Ons werk is iets vervelends. Ons aanbidding is muziek en vindt plaats in de kerk. En ons dienstbetoon is vrijwilligerswerk. Maar ik denk dat deze drie dingen aan kracht verliezen als wij ze scheiden. In het Hebreeuws zie je duidelijk dat God van ons werk houdt. Als wij echt met ons hart werken voor God, niet voor de mensen werken alsof al ons werk eeuwigheidswaarde heeft in Gods grote plan dan wordt ons werk waardevoller en onze week vreugdevoller. Maar er zijn tal van redenen waarom het goed is je werk als eerbeton te zien. Als dienstbetoon, een geschenk aan anderen en eerbeton aan God: avodah. Vorige week hebben wij al besproken hoe je dan te werk gaat. Maar als wij nou moeten werken met mensen die irriteren, moeilijk doen of oneerlijk zijn. Mensen die onze nietjes pikken, inloggen op onze computer, ons spam sturen, mensen die ons treiteren of over ons roddelen. Oneerlijke bazen, die ons geen promotie of opslag geven en ons dreigen met ontslag. Bazen die anderen voortrekken of collega's die met de ellebogen werken. Sommigen hier werken niet meer. Stel dat je vrijwilligerswerk doet, je inzet in een vereniging of zo en dat medewerkers of leiders daar grof of oneerlijk zijn of het op ons gemunt lijken te hebben. Daar heeft Jezus een antwoord op: Doe je werk alsof je het doet voor God en heb zelfs je vijanden lief. Je vijanden liefhebben, zelfs onze bazen. Wat doen wij als we moeten werken met zogenaamde EGV's? Dat staat voor: Extra Genade Vereist. Wat te doen met EGV's waar wij dagelijks mee te maken hebben? Hoe gaan wij te werk? Wij hebben ze lief. Houden van mensen is het belangrijkste kenmerk van een ware volgeling van Jezus. De totale transformatie die plaatsvindt door de Heilige Geest waarbij wij een nieuwe schepping en een liefdevol iemand worden. Sterven aan jezelf, niet van jezelf. Het is niet dat ik of mijn gevoelens er niet toe doen of dat ik geen stress voel. Maar ik neem mij voor om mijn ego niet op de eerste plaats te stellen. Van binnenuit en door de Heilige geest welt agapè-liefde op. Je probeert niet van mensen te houden, je wordt gewoon een liefdevol mens. Wij kennen zulke mensen. Zij lopen over van medeleven en liefde, vergeven makkelijk, zijn vriendelijk en ontspannen. Ik zie dat niet als een persoonlijkheidstype maar als iets wat je kunt worden. Voor de een is het makkelijker dan voor de ander. Voor Ieren is het moeilijker. Ik ben half Iers, het is erg moeilijk. Maar zelfs wij kunnen het. Wij leren onze vijanden liefhebben door liefdevol te worden. Hier wordt in de Bijbel op tal van plaatsen op in gegaan maar het is vooral een van de centrale thema's van de Bergrede. Veel kerken spreken niet over het liefhebben van je vijanden. Ik snap dat niet. Aan het eind van de Bergrede zegt Jezus toch duidelijk: Ieder die deze woorden van Mij hoort en ze doet zal Ik vergelijken met een verstandig man die zijn huis op de rots heeft gebouwd. Ieder die deze woorden van Mij hoort en ze doet. Ik bedoel: in de Bergrede wil Hij dat wij onze vijanden liefhebben maar niet uit vroomheid of plicht of een of ander gevoel van heiligheid. Jezus brengt het als een goede raad. Nuttig en praktisch. Je leven wordt er beter van als je je vijanden liefheb. Je vijanden liefhebben is een prima manier om God te laten zien dat je je op Hem vertrouwt. Er is veel geloof nodig om het je vijanden niet betaald te zetten. Om erop te vertrouwen dat je andere wang toekeren, zoals Jezus leert een geloofsdaad is die levens verandert en het rijk der duisternis met licht bestrijdt. Waarover zo meer. Als u mij niet kunt volgen, dit is wat Jezus erover zegt: U hebt gehoord dat er gezegd is: Oog om oog en tand om tand. Ik zeg u echter dat u geen weerstand moet bieden aan de boze. Maar wie u op de

rechterwang slaat, keer hem ook de andere toe. En als iemand uw onderkleding wil nemen, geef hem ook het bovenkleed. Als iemand u dwingt één mijl te gaan, ga er twee met hem. Geef aan hem die iets van u vraagt, keer u niet af van hem die van u lenen wil. Het toekeren van de andere wang. Wie van u is de afgelopen maand beledigd? Wie van u is in het afgelopen halfuur beledigd? Want het gebeurt constant. Het komt voor dat mensen ons welbewust en public beledigen. Een soort geweldpleging. Een aanleiding voor Jezus' woorden: Keer hen ook de andere wang toe. Het is eigenlijk de allereerste instructie voor geweldloosheid: Als je wordt beledigd of slachtoffer wordt van onrecht dan is onze reactie vechten of vluchten. Als je vlucht, bind je in, geef je toe. Als je vecht is het: Hoe durf je! Ik zal je! Maar dit is alleen mogelijk als je bewust leeft in Gods Koninkrijk. Hoe erg je ook gekwetst of beledigd wordt, je wordt beschermd door de Allerhoogste. Die houdt van je, staat achter je en Hem gehoorzaam zijn en doen wat Jezus zegt, is het beste wat je kunt doen. Als wij worden beledigd, hoe vinden wij dan als gelovigen een manier om noch met de staart tussen de benen weg te kruipen, noch terug te slaan? Wat doen wij om zonder te vechten toch overeind te blijven? Jezus zegt: als iemand uw onderkleding wil nemen, geef hem ook het bovenkleed. Denk aan iemand die een proces aan zijn broek krijgt. Mensen droegen in die dagen niet echt ondergoed zoals vandaag. Een man in de 1e eeuw droeg een tunica en een mantel. De tunica is een lang herengewaad. Eigenlijk weinig meer dan een ruim vallend wit laken, heel comfortabel. Dat voorkomt dat de bovenkleding vies wordt van zweet en zo. Daarover werd dan een soort mantel gedragen. Het gebeurde wel dat als men iemand die arm was, wilde vernederen dat de eiser eiste dat de veroordeelde zijn onderkleding moest afstaan. Jezus zegt: Als zij dat willen, geef ze dan je onderen bovenkleding en blijf zelf naakt. Want als je leeft in de voorzienigheid van Gods Koninkrijk, kan je zoiets aan. Het is een profetische manier om onrecht aan te tonen. Niet vechten, niet vluchten, maar geweldloosheid. Dan geeft Hij het volgende voorbeeld: Als iemand u dwingt één mijl te gaan, ga er twee met hem. In Jezus' tijd liepen er vaak Romeinse soldaten met zware bepakking. Zij konden een willekeurige voorbijganger bevelen hen te helpen. Dus een of andere Palestijn moest dat dan een mijl ver dragen. Jezus zegt: Vragen zij je het één mijl te dragen, draag het dan twee mijl. Stel dat u tegenover het onrecht van die soldaat die u daartoe dwingt, besluit dat dit geen zaak van onrecht is maar van gastvrijheid. Dat u besluit: Ik draag het zo ver als ik kan, ben liefdevol tegenover die man ook al behandelt hij mij schofterig. De Romeinse wereld was een vrije wereld voor veel Romeinse burgers. Er waren ook slaven, daarover zo meer. Maar er was veel vrijheid zo lang je je hield aan...Het was normaal, als je werd benadeeld, om stevig voor jezelf op te komen. Dat deed de ander ook en dan escaleerde het snel. Maar Jezus zegt: Zoek naar een manier om die gekwetste persoon te laten zien dat er een betere manier is om dingen op te lossen. Dit was revolutionair, fantastisch, geweldig en behoorde tot de kern van de kerk in de tweede en derde eeuw. Het veranderde alles. Wij als discipelen moeten ons afvragen: Als iemand tegen ons tekeer gaat. Niemand zal u vragen zijn bepakking te dragen maar stel dat er iemand voordringt in de rij bij Disneyland. Dat willen wij niet negeren, maar ook geen ruzie maken. Hoe vinden wij de manier om van die persoon te houden en hem vanuit mijn geloof te tonen dat ik hem liefheb ook al probeert hij mij duidelijk te maken dat ik er niet toe doe. Hoe reageren wij op opmerkingen op Facebook, Instagram en Twitter? Stel dat iemand u echt heel slecht heeft bediend. Even is er een pijnlijke stilte maar in plaats van geen fooi te geven, geeft u een enorme fooi van 40% of 50 of 100%. Als u dat eens zou doen? Velen van u zijn denk ik zoals ik, een beetje Hollands. Ik ben dus half Iers en half Hollands. Dus ik vind het op zich een weerzinwekkend idee. Maar stel dat je het zou doen omdat de Heilige Geest het zegt. En stel dat je iemands leven zou kunnen veranderen door een enorme fooi. Stel dat een collega kwaadsprekt over u maar u vergeeft hem of zegt iets vriendelijks tegen hem of over hem. Stel dat een collega u bestelt en u geeft hem er nog iets bij. Zoals Jean Valjean, die zilverwerk heeft gestolen. De politie brengt hem bij de priester, die hem er een paar kandelaars bij geeft. 'Hiermee koop ik je ziel' zegt hij. Bij liefde voor onze vijanden gaat het niet om ons maar om het veranderen van hun leven. Hen uitnodigen in een nieuwe realiteit waar ze liefde ondervinden en waar ze ondanks alles meetellen. Het gaat niet om ons ego, het gaat erom mensen uit te nodigen voor Gods Koninkrijk. Dit brengt ons bij de kern waar het om gaat in ons leven. Jezus' boodschap zorgde voor een volkomen transformatie

in het Romeinse Rijk. Slaven waren er eigendom en werden mishandeld. Bovenaan stonden de patriciërs, senatoren en rijken. De klassenverschillen waren enorm. Maar in de kerk kon je zien dat senatoren, net bekeerd tot het christendom slaven omhelsden, met hen avondmaal vierden, hun voeten wasten. Dat was ongekend. In het Romeinse Rijk werden wezen de straat op geschopt waar ze tot slaaf werden gemaakt of misbruikt. Een wereld waarin ouderen vaak aan hun lot werden overgelaten, waar ze zieken dikwijls gewoon lieten sterven verscheen de kerk als een gemeenschap die iedereen accepteerde. Zij bleven hun vijanden en elkaar liefhebben en vele historici, al dan niet christelijk, zijn van mening dat dat het was wat het Romeinse Rijk uitholde. Een Rijk zo oppervlakkig en competitief dat een gemeenschap die haar vijanden liefhad en zorgde voor de verworpenen het door compassie en goedheid ten val bracht. En dat is zeer bepalend voor wat het betekent een gelovige te zijn. Dus als Paulus in Kolossenzen schrijft Paulus lijdt zelf onder onrecht. Hij zit als Romeins burger gevangen waarschijnlijk omdat hij de verkeerde boos heeft gemaakt. Zijn rechten, die hij had als Romein, worden geschonden. Hij schrijft aan slaven, meest christenen. Hij geeft ze deze raad: 'Slaven, wees in alles uw aardse heren gehoorzaam...' Zegt hij dat slavernij goed is? Zeker niet. Hij zegt: Ook al is het afschuwelijk, verschrikkelijk, wees toch gehoorzaam. 'Niet met ogendienst als om mensen te behagen maar oprecht van hart in het vrezen van God.' Volgende. Mijn vertaling wijkt af. 'En alles wat u doet, doe dat van harte als voor de Here en niet voor aardse meesters...' en niet voor mensen, bedoel ik 'in de wetenschap dat u van de Here als vergelding de erfenis zult ontvangen want u dient de Here Christus. Maar wie onrecht doet, zal het onrecht dat hij gedaan heeft, terugkrijgen. En er is geen aanzien des persoons.' Dus als je zondigt in Gods Koninkrijk word je gestraft. Laat die meesters maar aan God over. Probeer niet om hun positie aan te vechten. Ook al is er sprake van onrecht, zet je met hart en ziel in. Dat is een groot geschenk van Paulus aan die mensen. Het doet mij denken aan Viktor Frankl, die schreef over de concentratiekampen. Een jood die op oneigenlijke gronden vast zat. Hij zei: Het enige wat ze mij niet kunnen afnemen is mijn vermogen om te kiezen hoe ik reageer. Paulus weet dat hij niet geacht wordt een leger van christelijke slaven bijeen te brengen voor een opstand. Hij weet dat dat niet realistisch is. Maar hij geeft hen dit: Als zij zich volledig inzetten en hun vijanden liefhebben, zelfs hun meesters dat God hen dat zal lonen, dat het wonderen voortbrengt en misschien zou het zelfs de harten van hun meesters veranderen. Alles wat ik heb verteld...Wat is de connectie met ons werk? Als slaven in de 1e eeuw liefde kunnen opbrengen voor mensen die hen slaan en ketenen en dat deden ze! En als Paulus in de gevangenis liefde kan opbrengen voor zijn bewakers zelfs als zij hem verwensen en op hem spugen. En als Jezus de mensen lief kan hebben die Hem kruisigden Hem bespotten en sloegen, Hem Koning der Joden noemden Hem eerst optuigden en toen naakt aan een kruis hingen, als Jezus toen kon zeggen: 'Vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen' dan kunt u wel liefde tonen voor uw baas als hij u vraagt op zaterdag te werken. Dan kan je liefde opbrengen voor een collega die met de eer gaat strijken en voor de man die voordringt op het vliegveld of je stoel inpikt. Wij kunnen mensen worden bij wie het niet meer om ego gaat. Leg het bij God, vertrouw erop dat Hij met je vijanden afrekent. En als je goed doet op je werkplek en je naaste liefheb, dat is heerlijk. Ik wil nog iets aan deze preek toevoegen. Als u in een situatie bent waarin uw baas onwettig handelt of misbruik pleegt dan is het juist liefdevol om hem aan te geven. Daar help je je collega's mee. Want ik wil niet dat u het verkeerd begrijpt in geval van seksueel misbruik, discriminatie etcetera. Maar het spreekt voor zich: Je moet liefde opbrengen voor je baas in meer 'gewone' vervelende situaties. Zegen De Here zegene u en behoeve u. De Here doe zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig. De Here wende u zijn aangezicht toe en Hij geve u vrede. In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Amen.